

Cultura i
drets digitals:
instruments i
polítiques per
a l'accés al
coneixement,
la transparència i
la innovació digital
Mesura de govern #7

Pla de Drets Culturals
de Barcelona

Ajuntament
de Barcelona

ÍNDEX

1. Presentació i context	2
2. Diagnosi	4
3. Missió	8
4. Objectius	10
5. Línies d'acció	12
6. Calendari i pressupost	29
7. Seguiment i avaluació	32
8. Agents articuladors municipals	36

1. PRESENTACIÓ I CONTEXT

Pla de drets culturals de Barcelona

El 30 d'abril de 2021 es va presentar el Pla de drets culturals de Barcelona com a marc conceptual, polític i estratègic per reconèixer i eixamplar els drets culturals a la ciutat. L'objectiu d'aquest pla és dissenyar polítiques públiques des de la perspectiva dels drets culturals i obrir el camí cap a un reconeixement d'aquests drets per al conjunt de la ciutadania de Barcelona.

Sota el títol de “Fem cultura”, aquest pla desplega, a partir de nou mesures, una estratègia per situar els drets culturals com a drets fonamentals de primer ordre, reforçar la vida democràtica de la ciutat i incorporar el teixit cultural i el conjunt d'àrees municipals en el disseny i el desplegament de les polítiques culturals locals. Amb la voluntat d'aportar una mirada nova sobre els drets culturals i l'acció pública, el pla incorpora nous vincles entre l'acció cultural i àmbits estratègics, com ara l'educació, la sostenibilitat, la ciència, el feminisme, la innovació i la tecnologia.

“Cultura i drets digitals: instruments i polítiques per a l'accés al coneixement, la transparència i la innovació digital” és una d'aquestes nou mesures que inclou el pla. Es tracta d'un recull de línies d'actuació, projectes, polítiques i mecanismes que es despleguen amb l'objectiu d'enfortir i consolidar els drets digitals en l'àmbit cultural, a partir dels usos de les noves tecnologies com a àmbit fonamental per garantir el dret a la participació, la transparència i l'accés a continguts culturals.

Aquesta mesura integra totes les accions que es duran a terme des de l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) per garantir el dret a un accés efectiu al coneixement obert, la transparència i la innovació digital ètica, sostenible i responsable per a tota la ciutadania.

2. DIAGNOSI

Pla de drets culturals de Barcelona

L'impacte de la covid-19 en l'acceleració de la digitalització de la pràctica cultural a Barcelona

Les dades confirmen la percepció generalitzada que els confinaments i les restriccions causats per l'epidèmia de covid-19 han impulsat de manera accelerada la digitalització de la pràctica cultural a Barcelona en els dos darrers anys, i que ha transformat els hàbits de fer, accedir, compartir i difondre cultura. Així, en la sèrie de tres informes específics de l'Observatori de Dades Culturals de Barcelona sobre "Cultura en temps de pandèmia" es plasma en dades la migració obligada del consum cultural de l'entorn analògic a l'entorn digital, i la transformació de la participació cultural en una pràctica mitjançant les eines digitals, així com la gran importància que la cultura va tenir per mantenir l'optimisme i la salut mental dels barcelonins i barcelonines en un moment de greu crisi sanitària i social.

Les dades que aporta la Diputació de Barcelona en la seva publicació Cultura, pantalles, pandèmia. La digitalització dels serveis culturals als municipis també confirmen aquest moviment específicament en la provisió de serveis culturals per part dels consistoris, en què museus, centres cívics, biblioteques i altres equipaments culturals de proximitat s'han vist obligats a adaptar-se, molt ràpidament, i continuar donant servei a la ciutadania durant la situació excepcional de no presencialitat.

Aquest fenomen ha succeït en un context en el que segueixen existint desigualtats notables en l'accés al món digital, en funció de factors com la renda familiar, el nivell educatiu o l'edat, tal i com s'apuntava en l'informe "La bretxa digital a la ciutat de Barcelona 2020" de la Fundació BIT Habitat. Aquesta desigualtat socioeconòmica també s'observa pel que fa a l'accés i el gaudi de les pràctiques culturals, com es constata en l'edició del 2019 de l'Enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona. La confluència dels dos factors durant la pandèmia (desigualtat digital i desigualtat cultural) s'ha combinat i ha erosionat el dret a l'accés i la participació en la cultura digital de moltes persones, les ha situat en una posició de desavantatge i ha consolidat la bretxa digital existent.

Des del punt de vista de la creació, l'acceleració forçosa de la digitalització de la cultura ha obert noves oportunitats de relació entre creadors i creadores i amb les audiències, però no es pot obviar que en molts casos també ha agreujat la tradicional precarietat laboral de les persones que constitueixen el sector. Així, l'informe del CONCA "Impacte econòmic de la COVID-19 en els sectors culturals", publicat l'abril del 2021, advertia que el 30% de les persones de la cultura van perdre la feina durant la pandèmia.

El marc normatiu de la cultura digital: interpretacions restrictives i oportunitats per ampliar el perímetre dels drets digitals culturals

Les dificultats d'una digitalització accelerada es veuen multiplicades pel gran desconeixement existent en l'ecosistema creatiu i cultural del marc normatiu que marca el terreny de joc digital. Aquest terreny de joc es basa, entre d'altres, en el Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual fou aprovat el Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, regularitzant, aclarint i harmonitzant les disposicions legals vigents sobre la matèria. Els continguts d'aquesta llei s'han anat adaptant i modificant nombroses vegades en els darrers anys. Només a la Unió Europea s'han implementat en els darrers vint anys onze directives i dues regulacions amb l'objectiu d'harmonitzar les legislacions nacionals i assegurar que els béns i els serveis objecte de la propietat intel·lectual circulen amb seguretat jurídica pel mercat europeu i en l'àmbit digital.

←

<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/cultura-en-temps-de-pandemia-i-iii/>

←

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/10/INDICADORSDIGITALS2020_c.pdf

←

https://www.diba.cat/documents/326398/2016703/Cultura+pantalles+pandemia+_WEB.pdf/50efbca7-79e7-dc39-a37c-61104fcc0ab8?t=1622041533243

←

https://ajuntament.barcelona.cat/premsa/wp-content/uploads/2021/01/BretxaDigitalBarcelona_2020_cat.pdf

←

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2020/02/EnqCultura2019_Informe_CA.pdf

←

https://conca.gencat.cat/web/content/arxius/publicacions/informe_covid_V7.pdf

←

https://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/rdleg1-1996.html

El resultat de l'adaptació dels límits a favor de les noves tecnologies no ha beneficiat de cap manera la creació dels arxius artístics o comunitaris. La flexibilitat de la normativa reclamada per les grans empreses multinacionals per poder garantir la competència i la innovació ha suscitat grans debats i controvèrsies en fòrums nacionals, com ara a Brussel·les i Washington. Els grups de pressió i de militància a favor de la llibertat d'expressió i dels drets dels ciutadans a l'accés a internet sense restriccions han aconseguit situar aquest discurs entre els debats més rellevants de l'actualitat. No obstant això, la capacitat d'establir a la llei uns límits que donin seguretat jurídica als artistes que utilitzen obres alienes sense el consentiment dels titulars, i la necessitat de l'artista de poder fer servir referències de tota mena per realitzar les seves obres no ha assolit el llinard de la discussió pública, més enllà d'alguns casos anecdòtics.

Cultura digital ètica, respectuosa amb la privacitat dels usuaris i que garanteix una retribució justa als creadors

L'Ajuntament de Barcelona s'ha posicionat en els darrers anys com una de les administracions públiques més actives a impulsar el debat ètic, polític i econòmic a l'entorn de les alternatives al model de cultura digital monopolístic que representen les plataformes propietat de grans corporacions transnacionals, amb una acció política orientada a definir i defensar uns estàndards digitals ètics en l'ús públic i la governança municipal de les tecnologies digitals.

→

<https://www.barcelona.cat/digitalstandards/ca/free-soft/0.2/introduction.html>

→

https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/113935/1/2018_mesuradegovern_cat.pdf

→

https://ajuntament.barcelona.cat/digital/sites/default/files/le_mesuradegovern_v2.pdf

Com a exemples destacats d'aquesta línia estratègica, podem esmentar la Mesura de govern de gestió ètica i responsable de dades: Barcelona Data Commons, que exposava l'estructura de governança necessària per a una gestió pública i oberta de les dades, els valors fonamentals per assegurar la sobirania, la privacitat i la seguretat de les dades, i presentava les accions orientades a la valorització interna i externa de les dades; o la Mesura de govern per a la digitalització oberta: programari lliure i desenvolupament àgil de serveis a l'administració pública, que fomentava l'ús d'estàndards oberts i programari obert, d'acord amb una estratègia de dades ètica que posava al centre la privacitat, la transparència i els drets digitals. Tots dos documents incorporen una visió de la governança pública de la tecnologia digital en la qual esdevé possible una cultura digital ètica, respectuosa amb la privacitat dels usuaris i que garanteix una retribució justa a les persones creadores.

Les cartes de drets digitals a Barcelona, Catalunya i Espanya

Per avançar en la garantia efectiva d'aquest drets digitals, en els darrers anys diverses administracions i entitats públiques han impulsat reflexions al voltant dels drets digitals que s'han concretat en un seguit de documents que constitueixen uns antecedents fonamentals per a aquesta mesura.

El novembre del 2018, l'Ajuntament de Barcelona ja va publicar, en el marc de la Smart City Expo, el primer Manifest a favor de la sobirania tecnològica i els drets digitals de les ciutats, que va esdevenir el tret de sortida de la Coalició de Ciutats per als Drets Digitals liderada per les ciutats de Barcelona, Amsterdam i Nova York. En aquesta declaració es prioritzaven cinc principis:

→

<https://www.barcelona.cat/digitalstandards/manifesto/0.2/>

→

<https://citiesfordigitalrights.org/>

- > Accés universal i igualitari a internet i a l'alfabetització digital
- > Privacitat, protecció de dades i seguretat
- > Transparència, rendició de comptes i no-discriminació de dades, continguts i algorismes

- > Democràcia participativa, diversitat i inclusió
- > Estàndards de servei digital oberts i ètics

Aquest primer pas va ser secundat, des d'una perspectiva més jurídica, per la Carta de Barcelona pels Drets de la Ciutadania en l'Era Digital del febrer del 2019, impulsada per l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.

←

<https://digitalrightsbarcelona.org/la-carta/>

En els mesos següents, tant el govern de la Generalitat de Catalunya com el de l'Estat espanyol publicarien les seves cartes de drets digitals i reconeixrien la importància d'adaptar l'ordenament jurídic i el marc legal a la nova realitat digital, i la prioritat de garantir els drets digitals de la ciutadania en tots els àmbits de la vida econòmica i social.

Així, la Carta catalana per als drets i les responsabilitats digitals del desembre del 2019 recollia els àmbits d'actuació següents:

←

<https://politiquesdigitals.gencat.cat/ca/tic/drets-i-responsabilitats-digitals/carta/>

- > Accés universal a internet
- > Model de governança d'internet obert, inclusiu i amb diversitat d'actors
- > Llibertat d'expressió i d'informació
- > Innovació digital, creació, accés i distribució del coneixement
- > Protecció de dades i privacitat de la informació
- > Garantia de la capacitació i la inclusió digital
- > Sobre l'ètica en l'àmbit de la intel·ligència artificial i la governança algorítmica en el sector públic i privat
- > Mecanismes de salvaguarda dels drets digitals

La Carta espanyola de drets digitals, del juliol del 2021, per la seva banda, s'estructurava en sis àmbits de protecció, i avançava també en el debat en entorns específics, com ara la intel·ligència artificial i l'ús de les neurotecnologies:

←

https://www.lamoncloa.gob.es/presidente/actividades/Documents/2021/140721-Carta_Derechos_Digitales_RedEs.pdf

- > drets de llibertat
- > drets d'igualtat
- > drets de participació i de composició de l'espai públic
- > drets de l'entorn laboral i empresarial
- > drets digitals en entorns específics
- > garanties i eficàcia dels drets en els entorns digitals

En aquesta mateixa línia, aquesta mesura de govern és la futura Carta Municipal de Drets Digitals, que es redactarà en els mesos posteriors a la publicació d'aquesta mesura, i esdevindrà una referència fonamental a l'hora de defensar els drets digitals de la ciutadania també en l'àmbit cultural.

Per tancar, cal apuntar que aquest document no pretén ser un principi o un final de camí, sinó que sintetitza la voluntat política del consistori barceloní per desplegar actuacions que donin un impuls significatiu a un procés de digitalització democràtica de la cultura que a la ciutat de Barcelona es va iniciar ja fa dècades. Com es deia a la mesura de govern esmentada per a la digitalització oberta, "[...] la transformació digital i la innovació no són el destí o punt d'arribada sinó un viatge, un procés que mai s'acaba i en el qual les iteracions es van succeint una darrere l'altre fins a assolir el resultat desitjat"

←

https://ajuntament.barcelona.cat/digital/sites/default/files/le_mesuradegovern_v2.pdf (p5)

3. Missió

Pla de drets culturals de Barcelona

Impulsar els drets digitals a partir dels usos de les tecnologies digitals com a àmbit fonamental per garantir el dret a la participació, la transparència i l'accés a continguts culturals.

4. OBJECTIUS

Pla de drets culturals de Barcelona

El debat internacional sobre els drets digitals i la seva relació amb els drets culturals ha tornat a posar sobre la taula temes com ara la llibertat d'expressió, la privacitat de les dades o les tecnologies lliures, i ha obligat a fer una reflexió profunda sobre la neutralitat de la xarxa i la lliure circulació de la cultura, el coneixement i la informació.

En aquest sentit, les polítiques d'innovació digital a Barcelona, per tal de garantir-ne els valors i les perspectives més democràtiques, estan basades en els drets digitals i les tecnologies obertes i lliures, sobretot en la seva dimensió cultural i social.

Partint d'aquestes constatacions, els objectius d'aquesta mesura de govern són els següents:

- > Promoure l'accés a continguts artístics i culturals i els sistemes de dades obertes (open data).
- > Promoure i donar suport a les comunitats vinculades a la cultura digital per prototipar i donar resposta als nous reptes locals i globals.
- > Generar xarxes i projectes de col·laboració amb altres institucions nacionals i internacionals.
- > Dissenyar nous marcs normatius municipals que incideixin positivament en els drets digitals de la ciutadania.

5. Línies d'acció

Pla de drets culturals de Barcelona

5.1. Dret a accedir a contingut digital cultural i mèdia prioritzant les llicències obertes

Les línies d'acció recollides en aquest apartat responen a projectes i programes dissenyats per impulsar la democratització cultural digital i l'accés i la creació amb patrimoni cultural digital accessible i reutilitzable.

5.1.1. Consolidar i ampliar el programa Arxius Oberts

El projecte Arxius Oberts treballa per difondre la idea dels arxius digitals com a bé cultural comú. Moltes institucions culturals han fet un gran esforç durant els darrers anys per digitalitzar els fons amb la intenció de posar-lo a disposició de la ciutadania, però les dificultats tant tecnològiques com de gestió de drets de propietat intel·lectual han posat fre a les seves intencions. Nombroses iniciatives ciutadanes comunitàries també han iniciat una tasca de digitalització del seu patrimoni cultural. Arxius Oberts té com a objectiu habilitar un entorn experimental en format de laboratori d'innovació participativa, on democratitzar l'accés a arxius digitals culturals tant d'institucions com de comunitats, i capacitar tecnològicament les comunitats a través del desplegament de projectes culturals amb retorn social i participació ciutadana.

←

<https://www.barcelona.cat/culturaviva/ca/projecte/arxius-oberts>

Arxius Oberts explora noves maneres de donar a conèixer els arxius digitals a través de narratives culturals; afavoreix la generació de nous arxius des d'una òptica de digitalització de patrimoni cultural —tant material com immaterial—, d'accés a continguts culturals que no eren accessibles i de recuperació de la memòria històrica, així com caracteritzar la identitat dels barris i de les seves comunitats a través dels seus arxius i continguts digitals culturals. Articulat dins del programa Cultura Viva de l'ICUB, treballa transversalment amb les direccions de Memòria, Història i Patrimoni i d'Innovació, Coneixement i Arts Visuals per valoritzar els arxius digitals de la ciutat, identificant conjuntament les seves potencialitats, com els podem donar a conèixer i com podem fer-ne un ús efectiu.

El projecte va arrencar a finals del 2018 a partir d'un procés de recerca-acció entorn de l'estat de l'art del sector GLAM (galeries, biblioteques, arxius i museus) i del sector comunitari de la cultura digital. Durant la recerca es va fer, també, un mapatge d'arxius, col·leccions, fitxers i actius digitals tant d'àmbit local com internacional, es van identificar institucions culturals, comunitats, entitats i agents que treballen en aquesta temàtica. En el procés de posada en marxa del programa es van generar espais de disseny participatiu amb l'objectiu de caracteritzar les funcionalitats d'una plataforma digital de codi obert i de gestió per a l'emmagatzematge, gestió, visualització i accés d'arxius digitals culturals. Aquestes especificacions han servit com a base per consensuar col·lectivament què entenem per arxiu obert digital, des d'un punt de vista d'accés, publicació i descripció, així com els seus possibles usos o seu grau de circularitat.

A partir dels coneixements adquirits, els interessos detectats i les necessitats identificades, en el període 2020-2022 s'ha avançat en els objectius següents:

- a) Dissenyar les pantalles funcionals de la plataforma tecnològica de codi lliure.
- b) Codissenyar i desplegar tres pilots al territori, treballant conjuntament tant amb arxius públics com comunitaris.

- c) Posar en marxa una plataforma experimental Beta, on poder demostrar i visualitzar el prototipatge desenvolupat en el procés.
- d) Identificar les problemàtiques en el marc legal de propietat intel·lectual que dificulten la posada a disposició de continguts amb seguretat jurídica.

Pel que fa a pràctiques comunitàries, cal entendre l'ecosistema d'Arxius Oberts com un laboratori ciutadà digital cultural amb aquestes tres dimensions:

- > Patrimoni digitalitzat i llicenciat en obert: Dades obertes i continguts oberts.
- > Plataforma en línia: Recursos digitals oberts (programari obert) per donar accés, gestionar, processar i visualitzar les dades.
- > Laboratori ciutadà: Espai relacional (físic o virtual) per explorar i dissenyar noves relacions entre dades i eines, amb una mirada panoràmica.

Tots els continguts digitals, recursos i manuals generats al voltant d'Arxius Oberts i que documenten el procés de producció dels pilots d'Arxius Oberts, sempre que sigui possible, és llicenciat en codi obert amb l'objectiu de facilitar que tothom pugui reproduir, adaptar, circular i reutilitzar els coneixements, els continguts, el codi informàtic i els pilots generats a Arxius Oberts en clau de democràcia cultural.

Actualment, la plataforma Arxius Oberts ja conté més de nou-cents ítems de patrimoni digital de la ciutat disponibles per a la consulta, i sis exposicions virtuals i narratives digitals realitzades d'acord amb la reutilització i posada en valor d'aquests continguts. En el període 2022-2024, es preveu fer un salt d'escala amb el projecte i obrir-lo als arxius comunitaris del teixit associatiu i ciutadà, connectar 36 col·leccions entre arxius de gestió pública i arxius de gestió comunitària, i desenvolupar 12 pilots de creació d'exposicions i narratives.

5.1.2. Potenciar les sinergies entre els projectes de cultura digital comunitària del programa Cultura Viva i el programa Arxius Oberts

Dins del paraigua del programa Cultura Viva, hi ha un conjunt de projectes comunitaris que en l'activitat ordinària del dia a dia també són generadors de contingut digital cultural amb una lògica publicocomunitària.

Aquests projectes constitueixen un dispositiu per generar patrimoni cultural ciutadà des de la vessant comunitària. A tall expositiu i no exhaustiu, podem esmentar-ne tres dels més actius.

→

<https://www.barcelona.cat/culturaviva/ca/projecte/xarxa-de-radios-comunitaries-de-barcelona>

Xarxa de Ràdios Comunitàries de Barcelona: La Xarxa de Ràdios Comunitàries (XRCB) es desenvolupa com una plataforma que treballa en col·laboració amb diversos projectes de ràdios comunitàries de Barcelona, a partir del reconeixement del seu enorme valor descentralitzat i la seva capacitat d'autogestió, amb l'objectiu de teixir xarxes que permetin amplificar-ne l'impacte i garantir-ne la replicabilitat. Per a això, la XRCB construeix infraestructures tecnosocials comunes i de codi obert. D'aquesta manera, tot el programari i els recursos que es produeixin estaran disponibles per a les comunitats que ho necessitin amb l'objectiu de crear nous espais per a la investigació, el disseny i la producció de naturalesa publicocomunitària en l'àmbit de la radiodifusió local.

La Veïnal TV: La Veïnal és una proposta de televisió comunitària per a la ciutat de Barcelona davant la necessitat col·lectiva d'articulació d'una veu pròpia dels veïns i veïnes. Treballa en la creació d'un canal de televisió via web que esdevingui una eina de comunicació de base, transversal i de lògica comunitària i que sigui, alhora, un nou model televisiu que garanteixi la llibertat d'expressió i el dret a la informació de tots els veïns i veïnes de Barcelona. Mitjançant tallers participatius i formatius en diferents barris, la Veïnal intenta ser un canvi d'hegemonia cultural que sorgeixi des dels barris, del mateix veïnat. Considera que cal un nou paradigma participatiu, comunicatiu i popular que generi relats socials i on s'expliqui això que ens passa com a persones i com a societat.

←

<https://www.barcelona.cat/culturaviva/ca/projecte/la-veinal-tv?viewMode=full>

L'Arnau Itinerant: El nou teatre Arnau Itinerant és un projecte artístic que hibrida les arts escèniques i vives, els projectes comunitaris i la recuperació de la memòria del Paral·lel. Emmirallat en altres iniciatives existents, com ara l'Ateneu Popular 9 Barris o el Teatro del Barrio de Madrid, el que fa peculiar el nou Teatre Arnau és que l'equipament és de titularitat municipal i la gestió és comunitària, és a dir, que són els veïns i les veïnes els qui seleccionen els projectes artístics que s'integren a la programació amb la voluntat de dignificar les professions culturals, evitar-ne la precarització, feminitzar-les i descolonitzar-les. A més, la programació que dissenyen cada any reflecteix l'arrelament als tres barris que envolten l'antic edifici, i això converteix el teatre en un actiu urbà del Paral·lel. L'Arnau Itinerant és un teatre que no solament farà teatre: vol ser un banc de proves vivencial en què s'experimentin altres maneres de crear i de gestionar. El compromís, la cooperació i la militància formen part de l'ADN dels projectes programats des del 2018 i fins ara (cinc espectacles, 11 projectes artístics i comunitaris, i un arxiu virtual).

←

<https://www.barcelona.cat/culturaviva/ca/projecte/teatre-arnau?viewMode=full>

Per potenciar la creació i el coneixement d'aquests arxius, s'impulsaran actuacions per millorar la col·laboració entre els projectes del programa Cultura Viva i possibilitats de difusió i reutilització del patrimoni digital que ofereix Arxius Oberts.

5.1.3. Impulsar la reflexió al voltant de la relació entre llicències i drets de cultura digital

S'impulsaran actuacions per treballar l'àmbit dels drets culturals des del punt de vista legal i normatiu, i generar un protocol d'actuació municipal amb l'objectiu estratègic d'ampliar el perímetre dels drets digitals per a l'ecosistema de la cultura.

La Llei de propietat intel·lectual té la difícil missió de trobar l'equilibri entre la protecció de la dimensió social dels interessos generals i el monopoli concedit als titulars de drets de propietat intel·lectual. La doctrina de totes les tradicions jurídiques coincideix que concedir monopoli absolut a l'autor titular de drets seria molt perjudicial per al progrés de les arts i el coneixement. La Llei atorga als titulars de drets exclusius de caràcter personal (drets morals) i de caràcter patrimonial. Però, tal com passa amb el dret de propietat ordinari, els drets de propietat intel·lectual no són absoluts. El mecanisme que la llei utilitza per regular l'ús de continguts protegits segons certes condicions és l'establiment dels límits o excepcions, que permeten l'ús d'obres protegides d'acord amb la Llei de propietat intel·lectual sense l'autorització dels titulars de drets. Els conceptes *límits i excepcions* no són intercanviables. Les excepcions són directament usos d'obres de tercers que no són considerats explotacions dels drets d'autor. Els límits, però, són actes que per diverses raons permeten la còpia no autoritzada

del titular de l'obra copiada. El titular no s'hi pot oposar i rep una compensació substitutòria a través dels drets de remuneració.

El sistema dels límits és objecte de revisió constant per adequar-se als avenços tecnològics i evitar que la propietat intel·lectual es converteixi en un obstacle a la innovació. Amb l'aparició de l'entorn digital, també ha calgut redefinir els límits tant per aplicar els que ja existien al món analògic a l'àmbit digital, com per adequar-se a les noves formes d'explotació que sorgeixen en aquest àmbit i que situen els continguts protegits en una situació més vulnerable, ja que els mitjans tècnics permeten realitzar un major nombre de còpies sense perdre qualitat. L'activitat legislativa en els darrers anys per adequar-se a aquest nou entorn ha estat molt extensa, però aquesta modificació i adequació dels límits no ha modificat en absolut els usos de continguts protegits per incorporar en obres protegides per la propietat intel·lectual per crear noves obres noves artístiques o per incorporar-les en arxius.

Els límits i les excepcions establerts per les legislacions en matèria de propietat intel·lectual de cada país que permeten l'ús sense autorització ni consentiment del titular dels drets de les obres protegides es regulen de manera ben diferent segons les jurisdiccions: Als Estats Units les excepcions que permeten l'ús d'una obra sense necessitat de sol·licitar el consentiment del titular dels drets es recullen sota la doctrina del Fair Use i no suposen cap tipus d'obligació o remuneració complementària. A Europa Continental, però, aquests límits estan recollits amb una tècnica legislativa completament diferent basada en un sistema tancat de limitacions o excepcions definides estretament i que solen ser interpretades restrictivament, gairebé sempre a favor del titular de drets de l'obra copiada. Alguns límits queden compensats amb el pagament d'una compensació substitutòria a través dels drets de simple remuneració, com en el cas de la còpia privada, l'ús de continguts per agregadors o el préstec per biblioteques, museus o arxius i l'ús d'obres òrfenes. Per als arxius serà decisiu si la llei aplicable és la de sistemes de límits tancats o límits oberts.

Hi ha diversos motius que justifiquen l'existència dels límits als drets exclusius d'explotació del creador. Inicialment, va ser la defensa de drets fonamentals com la llibertat d'expressió, i el dret a la informació, però també interessos generals com l'educació, el dret a la cultura i el desenvolupament de les activitats de certes entitats culturals i acadèmiques o l'operativitat de les administracions públiques. Amb el pas a la digitalització van aparèixer també els límits de caràcter més tècnic (les còpies "tècniques" necessàries per al funcionament correcte de les telecomunicacions) i també les justificacions relacionades amb la competició i la innovació. La definició d'aquests límits o excepcions en l'exercici dels drets d'autor exclusiu ha estat un dels temes més controvertits de les directives europees més recents i de la seva incorporació progressiva a les legislacions dels diferents estats. Amb la ràpida evolució dels canvis tecnològics es va manifestar la necessitat que aquests límits fossin adaptables i flexibles a les noves situacions.

Les competències per legislar en matèria de propietat intel·lectual les tenen els estats i no les ciutats, però una ciutat pot liderar i generar un estat d'opinió que generi a llarg termini un canvi de normativa. En aquest sentit, la Direcció d'Innovació, Coneixement i Arts Visuals, durà a terme una tasca de diagnòstic de la normativa per identificar la inseguretats jurídica dels projectes que, en benefici de la llibertat de creació i d'expressió, posen a disposició del públic continguts pro-

tegits per la propietat intel·lectual però que no causen cap perjudici a l'explotació de les obres ni als interessos legítims del seu titular.

5.1.4. Generar sinergies entre projectes d'art i ciència de la ciutat i internacionals a partir del Centre d'Art, Cultura i Ciència de la Casa Muñoz Ramonet

Els edificis del llegat de l'empresari barceloní Julio Muñoz Ramonet, situats al carrer de Muntaner, 280-292, i construïts entre els anys 1917 i 1921, esdevindran un centre singular dedicat a la cultura, l'art i la ciència.

El nou equipament vol posar en valor i transmetre el llegat de Muñoz Ramonet des de diferents perspectives, i al mateix temps generar coneixement i debat crític al voltant de l'art, la cultura, i la ciència. El centre serà un equipament amb escala de barri i amb usos de proximitat obert a la ciutadania, on es puguin desenvolupar activitats culturals i de lleure, però també un nucli per a la reflexió i des d'on fer difusió sobre l'art i els nous paradigmes del coneixement. En aquest sentit, també tindrà una escala de ciutat com a equipament singular, i una escala internacional com a centre de referència que fusiona el valor patrimonial i el col·leccionisme del segle XX amb la creació artística i científica del segle XXI.

En definitiva, el nou equipament serà punt de trobada de totes les iniciatives que impulsa la ciutat en el camp de l'art i la ciència, i alhora podrà esdevenir un nucli generador de nous projectes, on la intersecció de cultura i arts digitals ha de ser una de les línies de treball. A més a més, en la línia i l'experiència de les fàbriques de creació de la ciutat, una part dels edificis del llegat Julio Muñoz Ramonet es destinaran a residències temporals d'artistes i científics d'altres països o ciutats.

A la tardor del 2022 està prevista la licitació de les obres de reforma que serviran per habilitar el centre per acollir residències artístiques.

5.1.5. Continuar treballant per trobar noves col·laboracions amb institucions científiques i tecnològiques, en la línia iniciada pel programa internacional Collide en col·laboració amb Arts at CERN

Una de les línies de treball que cal concretar en els propers mesos és la manera de donar continuïtat a l'experiència iniciada amb el CERN en el marc del programa Collide. Collide és un concurs de residències artístiques organitzat per programes centrals d'Arts at CERN, el principal programa d'art i ciència que fomenta el diàleg entre artistes i físics dins del CERN.

L'Ajuntament de Barcelona va arribar a un acord amb el CERN per col·laborar amb el programa Collide Internacional durant el període 2019-2021. La col·laboració va consistir en una convocatòria artística anual perquè artistes de totes les edats i nacionalitats proposessin projectes artístics inspirats en la investigació i la innovació científica que es du a terme al CERN i els comencessin a desenvolupar en espais de creació col·laborativa com la Fàbrica de Creació Fabra i Coats.

←

<https://www.barcelona.cat/barcelonaciencia/ca/art-i-ciencia/interseccions-entre-art-i-ciencia/premi-collide>

En cada una de les convocatòries, el premi concedeix una residència de tres mesos a la persona o col·lectiu guardonat perquè pugui ampliar la seva investigació i innovar. Durant dos mesos, aquesta residència es realitza al mateix CERN, a Ginebra, treballant en contacte amb professionals de l'àmbit de la física de partícules, l'enginyeria, les tecnologies de la informació i del món del laboratori. Durant el tercer mes, l'estada té lloc en una fàbrica de creació de Barcelona. En aquesta

segona fase a Barcelona, les persones residents tenen l'oportunitat d'ampliar i aplicar la seva recerca a través de la xarxa científica i cultural de la ciutat.

Barcelona, a través de la participació de l'Institut de Cultura i de l'Ajuntament, ha estat la tercera ciutat que col·labora amb el programa després de Linz (en col·laboració amb Ars Electronica) i Liverpool (en col·laboració amb FACT).

A través del premi Collide es vol desafiar i transformar la manera com l'art i la ciència es troben, i com la ciència pot influir a l'hora de crear noves formes d'expressar l'art. Com s'ha apuntat, l'Ajuntament té un compromís explícit amb aquesta línia de treball, recerca i experimentació i, per aquest motiu, caldrà seguir buscant noves aliances per desenvolupar projectes que, com el cas del premi Collide, permetin a Barcelona continuar explorant formes de relacionar ciència i art.

5.2. Dret a la sobirania de dades i tecnològica en l'àmbit cultural

Les línies d'acció recollides en aquest apartat responen a projectes i programes dissenyats per disposar de solucions TIC tecnològiques, socialment responsables i no extractivistes per accedir, oferir i produir contingut mèdia i serveis culturals.

5.2.1. Pla pilot d'una plataforma digital municipal de codi obert per a l'experimentació en nous formats audiovisuals i transmèdia.

El pla pilot planteja codissenyar, prototipar, validar i posar en marxa una plataforma publicocomunitària de cultural digital oberta en col·laboració amb l'ecosistema cooperatiu cultural local, així com amb col·lectius culturals de base i de creació artística comunitària. El repte és oferir als creadors culturals de la ciutat una alternativa a les actuals plataformes de *streaming* de continguts que els permeti tenir un retorn més just, des d'unes coordenades de l'economia digital justa, ètica, socialment responsable i de suport mutu.

El resultat serà una plataforma de cultura digital de codi obert inspirada en el Decidim i interoperable Decidim amb la plataforma de *crowdfunding i ticketing de Goteo*, integrada en una passarel·la de pagament i accessible a través d'un portal web basat en la plataforma i el codi del Decidim. La tecnologia es llicenciarà en codi obert i en el seu disseny i governança hi participaran de manera directa els creadors de continguts culturals digitals locals, l'ecosistema cooperatiu cultural de Barcelona, i les comunitats i audiències beneficiàries, així com les infraestructures i els equipaments de producció mèdia del teixit cultural local, a través de pilots de creació de continguts culturals. Els pilots es caracteritzaran a partir d'un conjunt de processos participatius d'experimentació audiovisual, cultural i artística.

El procés de prototipatge de la plataforma permetrà experimentar amb diversos models de sostenibilitat econòmica, social i ecològica, d'acord amb la base de la intercooperació a través de la inversió cooperativa en actius tangibles (servidors, xarxa) i intangibles (continguts culturals, model de negoci intercooperatiu) mancomunats. L'objectiu és modelitzar les diverses possibilitats per oferir de manera sostenible als usuaris un servei d'accés a contingut cultural en directe, prerealitzat i/o sota demanda, amb mecanismes com el *pay per view* únic, la subscripció regular (*membership*), el mecenatge regular a creadors concrets (donacions), i la subscripció popular o finançament col·lectiu (*crowdsourcing i matchfunding*).

Per donar impuls a aquesta plataforma, s'articularà un pilot en el marc del laboratori Cultura Viva per fer un projecte pilot de prototipat i desplegament d'una infraestructura mancomunada experimental. En una primera fase (novembre 2022

- abril 2023) es farà recerca de requeriments i funcionalitats amb projectes de l'entorn lab de Cultura Viva i amb una mostra d'espais culturals de proximitat (un centre cívic, una fàbrica de creació i un museu de titularitat municipal), mentre que a la segona fase (maig 2023 - desembre 2023) es farà el desplegament d'una instància de prova de la plataforma experimental, que serà objecte d'un procés participatiu amb un grup més ampli de l'ecosistema cultural de la ciutat per validar-ne els escenaris d'ús. L'objectiu del projecte, a executar durant el període 2022-2023, és que al final d'aquest període l'eina estigui disponible amb un nivell de maduresa suficient per tal que es pugui utilitzar de manera regular pels serveis i departaments de l'Ajuntament de Barcelona, així com pels equipaments de proximitat, a més de reduir el cost anual en subscripcions a plataformes multinacionals de pagament i millorar el servei.

5.2.2. Impulsar un programa de suport i cofinançament del videojoc social

Partint de l'experiència de [GameBCN Barcelona](https://gamebcn.co/) i el projecte de l'Espai Gamer a la [biblioteca de la Zona Nord de Ciutat Meridiana](https://ajuntament.barcelona.cat/biblioteques/bibzonanord/ca/canal/zona-gaming), de la mà d'ArsGames, i amb el suport de la universitat i de diverses administracions públiques, es planteja un canvi de perspectiva, una nova manera d'aprendre, dissenyar i produir videojocs, des d'una perspectiva més social i dins de l'economia social solidària, incorporant el *matchfunding com a palanca de cofinançament*.

←

<https://gamebcn.co/>

←

<https://ajuntament.barcelona.cat/biblioteques/bibzonanord/ca/canal/zona-gaming>

El matchfunding és un mecanisme de finançament col·lectiu de projectes que, a més de rebre les aportacions ciutadanes mitjançant campanyes de *crowdfunding* (suma de petites aportacions de cada ciutadà), reben un suport econòmic addicional i proporcional per part de l'administració. És a dir, per cada euro que aporta un ciutadà, l'Ajuntament es compromet a aportar-ne un altre.

Per desplegar aquest model, en el període 2023-2025 s'impulsarà un programa de tres anys, en els quals s'incubaran i promocionaran deu projectes de videojoc social i *serious games* (drets digitals, usos socials del videojoc i codi obert) que rebran acompanyament, mentoria personalitzada i accés al finançament a través del mecanisme esmentat del *matchfunding*.

5.2.3. Potenciar l'ús de la plataforma Decidim per al món cultural, experimentant amb un nou model de gestió comunitària i cooperativa i de governança d'equipaments culturals de la ciutat.

Decidim.Barcelona és la plataforma digital de participació de l'Ajuntament de Barcelona per construir una ciutat més democràtica. Està escrita en codi font obert, perquè qualsevol persona pugui veure com està construïda i la pugui analitzar, estudiar, auditar, reutilitzar, distribuir o millorar. És també una eina que ens ajuda a construir una xarxa de ciutats més obertes, transparents i col·laboratives per posar al centre la ciutadania. Decidim.Barcelona va néixer el febrer del 2017, constitueix la primera instància basada en el programari de Decidim i, fins ara, és la més gran i de la qual s'han fet importants implementacions, com el [PAM](https://www.decidim.barcelona/processes/pam?locale=ca) (2016-2019) i els Pressupostos Participatius (2020-23).

←

<https://www.decidim.barcelona/processes/pam?locale=ca>

La plataforma té com a objectiu servir com a portal i infraestructura tant per als processos de participació promoguts per l'Ajuntament (PAM, desenvolupament de normes, plans d'urbanisme, etcètera), com per als que posen en marxa la ciutadania i les associacions (iniciatives populars, desenvolupament comunitari, etcètera). La plataforma ofereix eines de presa de decisions col·lectives, comunicació i campanyes, convocatòria de citacions presencials (assemblees, trobades), escriptura col·laborativa de textos i altres funcionalitats de comunicació i

→

<https://ajuntament.barcelona.cat/innovaciodemocratica/ca/projectes/decidimbarcelona>

col·laboració digital per millorar la qualitat democràtica del consistori i altres entitats de la ciutat.

L'Ajuntament de Barcelona continua apostant per la plataforma Decidim com a eina fonamental per consolidar el dret a una participació digital ètica i sobirana, implementant millores i noves funcionalitats per poder-ne estendre l'ús a altres col·lectius i sectors, incloent-hi l'ecosistema cultural de la ciutat.

→

<https://meta.decidim.org/processes/RedesignDecidim?locale=ca>

Així, entre el novembre del 2021 i el setembre del 2022, es va dur a terme un procés participatiu per tal de que la comunitat pogués contribuir al nou redisseny de Decidim. S'ha seguit una mirada interseccional en el procés de disseny (atentent les diferents desigualtats per afrontar; de gènere, d'origen, de classe), i s'ha construït a partir de l'experiència de la persona participant, en què la persona no és una usuària ni una consumidora, sinó que té un rol proactiu i on el valor resideix en el paper que exerceix com a persona que pren part d'un procés democràtic. La nova versió de la plataforma ja està disponible amb la publicació en obert de la versió v28. En els propers mesos, les noves funcionalitats i interfícies redissenyades s'implementaran i desplegaran sobre la plataforma Decidim.Barcelona, i es posarà en marxa un procés per formar i acompanyar els usuaris.

També s'han generat actuacions per desplegar els mecanismes d'inclusió digital dels infants a la plataforma Decidim. Partint del reconeixement dels infants com a ciutadans de ple dret, s'han implementat un seguit de mecanismes legals i d'interacció a la plataforma Decidim per enfortir la participació dels infants, fomentant el seu ús per part de menors d'entre 8 i 13 anys tant des del punt de vista de disseny d'interacció com en els aspectes legals (gestió permisos tutors legals, moderació de debats, privacitat i protecció de dades, etcètera).

En l'àmbit específic de la cultura, es volen potenciar els usos i funcionalitats del Decidim (tant els ja implementats i com d'altres en fase de desenvolupament) per generar adaptacions i casos d'ús de la plataforma que puguin donar servei a l'ecosistema cultural de la ciutat, integrant-lo amb altres eines obertes i no obertes. Per exemple, podem utilitzar una versió Lite de la plataforma com a espai virtual per a la celebració de conferències, festivals i altres esdeveniments culturals en formats híbrids o virtuals (Decidim.Cultura), o donar suport a les entitats de l'associacionisme cultural i de cultura cooperativa de la ciutat a l'hora d'implementar instàncies pròpies del Decidim com a eina de participació interna de les persones sòcies. En el cas dels equipaments culturals de proximitat, com ara centres cívics o fàbriques de creació, un model interessant per explorar podria ser de la Comunitat Canòdrom, en què tots els processos de registre a activitats, tallers i esdeveniments funcionen via una integració amb la plataforma Decidim.

5.2.4. Desplegar el Pla de digitalització democràtica de l'educació amb la plataforma DD

La plataforma DD forma part del Pla de digitalització democràtica per a l'educació per desplegar un primer prototip de plataforma educativa de codi obert i auditable a la ciutat. S'ha desenvolupat a partir del treball conjunt de Xnet, el consistori i el Consorci d'Educació de Barcelona. Es tracta d'una iniciativa pionera que vol proveir una alternativa a les eines que ofereixen empreses amb solucions privatives i tancades, garantir la privadesa i el control de les dades, de manera que les escoles i els instituts puguin accedir a la tecnologia de forma sobirana i segura, i amb una usabilitat equivalent a la de les plataformes més utilitzades. La diferència principal rau en el fet que DD, per la seva naturalesa de programari auditable i de

→

https://ajuntament.barcelona.cat/acciocomunitaria/ca/noticia/primer-prototip-de-plataforma-educativa-de-codi-obert-i-auditable-a-la-ciutat_1143691

codi obert, garanteix la sobirania de les dades de l'alumnat i la interoperabilitat. El pilot inclou guies per ajudar els centres a entendre l'aplicació del marc legal per a la defensa dels seus drets digitals. El projecte no tan sols afavoreix la digitalització dels centres educatius, sinó que també garanteix els drets digitals de tots els agents implicats: alumnat, professorat i famílies. A més, pretén ser una alternativa pública als instruments que ofereixen els grans gegants tecnològics, amb la voluntat de reforçar el dret a la informació amb una mirada crítica.[40]

Durant el procés de desenvolupament, implementació, capacitació i desplegament, que va començar el febrer del 2021, Xnet ha treballat amb tres centres educatius de la ciutat: l'Escola Montseny, l'Escola Àngel Baixeras i l'Institut Maria Espinalt. En el procés hi han participat també un grup de famílies promotores, l'aFFaC (Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya) i IsardVDI i 3iPunt com a empreses desenvolupadores. Ara, l'Ajuntament de Barcelona ha ratificat el seu suport perquè el projecte pilot pugui ampliar-se a nous centres i equipaments municipals amb activitats formatives, com és el cas de biblioteques, centres cívics i altres equipaments municipals.

5.2.5. Impulsar les línies de subvenció municipals per a projectes de cultura digital

Un dels mecanismes més potents per a la promoció de propostes que facin efectius i garanteixin els drets digitals i culturals és la política de subvencions municipal, i els recursos canalitzats per aquesta via en els projectes de la ciutat. En aquest sentit, ja fa anys que diversos departaments i ens municipals han impulsat línies de subvenció municipal per a projectes de cultura digital. Aquestes línies, que es detallen a continuació i d'altres que poden anar apareixent, s'aniran reformulant a mesura que sigui possible per adaptar-les a les noves necessitats, i es continuarà treballant per complementar-les amb la creació de noves línies.

Convocatòria Inversions TIC de l'ICUB

Aquesta convocatòria de subvencions per a inversions en infraestructura TIC vol impulsar la realització de projectes de caire experimental i innovador que explorin nous llenguatges i metodologies a l'entorn de les propostes culturals i la creativitat digital.

Es tenen en consideració projectes relacionats amb els àmbits de nous mitjans, la realitat virtual, augmentada i mixta, i les tecnologies per a l'aprenentatge.

Modalitat Arts Visuals i Cultura Digital (Àmbit Ab) de la Convocatòria General de Subvenció

Aquesta modalitat, en el subapartat 2, finança projectes relacionats amb la cultura digital (videoart, art en xarxa, realitat virtual, intel·ligència artificial, videojocs, aplicacions, entre altres), que generin o desenvolupin entorns i tecnologies digitals.

Modalitat Innovació Democràtica (Àmbit P) de la Convocatòria General de Subvenció

Dins l'àmbit temàtic d'Innovació Democràtica (Àmbit P) s'estableixen quatre línies de programa:

- a. Desenvolupament i implementació de programari o d'infraestructures digitals basades en Decidim o en altres tecnologies lliures per a la millora de la participació democràtica.

←

<https://www.barcelona.cat/barcelonacultura/ca/suportcultura/convocatoria-de-subvencions-inversions-tic-en-projectes-dexperimentacio-i-innovacio>

←

https://ajuntament.barcelona.cat/sites/default/files/anunci_bopb_convocatoria_general_subvencions_2022.pdf

←

https://ajuntament.barcelona.cat/sites/default/files/anunci_bopb_convocatoria_general_subvencions_2022.pdf

- b. Implantació de Decidim en associacions o federacions, comunitats o col·lectius, cooperatives i/o organitzacions socials per la millora de la coordinació i la qualitat democràtica.
- c. Capacitació digital per a la participació democràtica i defensa dels drets digitals.
- d. Projectes de recerca i desenvolupament en matèria d'innovació democràtica i reptes de la societat xarxa.

Els projectes orientats a la innovació democràtica s'entenen com orientats a la promoció dels drets digitals i la participació democràtica innovadora, com és la presa de decisions col·lectives i deliberació ciutadana, associatives o d'organitzacions, el control ciutadà de les polítiques públiques o d'una organització democràtica, la producció col·laborativa amb l'administració o entre organitzacions socials, el desenvolupament d'infraestructures digitals per a la participació, el foment de la capacitació i la mediació digital per a la implicació ciutadana, els projectes de recerca per a la innovació democràtica, la defensa dels drets digitals i, en general, els reptes que ens presenta la societat en xarxa.

→ [Impulsem el que fas, modalitat Innovació Social Digital](https://ajuntament.barcelona.cat/digital/ca/innovacio-digital/make-in-bcn/impulsem-el-que-fas-modalitat-innovacio-social-digital)

<https://ajuntament.barcelona.cat/digital/ca/innovacio-digital/make-in-bcn/impulsem-el-que-fas-modalitat-innovacio-social-digital>

Barcelona està apostant per l'ús ètic i responsable de la tecnologia per fomentar la innovació digital amb impacte social. La subvenció "Impulsem el que fas", convocada per Barcelona Activa, dona solució a necessitats d'alt impacte social que té Barcelona, com ara el reciclatge, la inclusió digital, la reducció de la bretxa digital —amb un èmfasi especial en la perspectiva de gènere— o la lluita contra la pobresa energètica, entre d'altres.

En la modalitat d'Innovació social digital als territoris, s'impulsen projectes que explotin la connectivitat digital, tecnologia distribuïda i que protegeixi el dret a la intimitat, robòtica i intel·ligència artificial, dades obertes, coneixement obert, maquinari obert, en temàtiques com la inclusió social, l'educació per a l'apoderament digital, així com solucions per a nous estils de vida més sostenibles i d'economia circular.

5.3. Dret a gaudir d'equipaments culturals digitals i inclusius

Les línies d'acció recollides en aquest apartat responen a projectes i programes dissenyats per garantir un accés universal a internet, i oferir a la ciutadania equipaments amb serveis TIC culturals de codi obert, accessibles i inclusius.

5.3.1. Consolidar la posada en funcionament de l'Ateneu d'Innovació Digital i Democràtica al Canòdrom

L'Ateneu d'Innovació Digital i Democràtica, ubicat al Canòdrom de la Meridiana, és el centre de referència a Barcelona en tecnologies digitals i participació ciutadana i un espai dinamitzador per al veïnat i les entitats del barri del Congrés i els Indians. Aquest nou equipament, que va obrir les portes l'abril del 2021, és un espai únic a Barcelona: un ateneu-laboratori nou i experimental, obert al barri, a la ciutat i al món. Una cruïlla entre la cultura digital, les tecnologies lliures, els drets digitals i la participació democràtica. A través d'aquesta confluència es treballa en un ampli ventall de temàtiques, com són els feminismes, els drets humans, la justícia social, la diversitat, el model urbà o la sostenibilitat. El seu repte és acostar la cultura digital i la innovació democràtica al territori proper i ser alhora un lloc

→ <https://canodrom.barcelona/>

de trobada per a comunitats organitzades, projectes socials, centres de recerca i ciutadania, que decidiran de forma participada què és el Canòdrom.

L'equipament té els objectius següents:

- > Impulsar programes de formació i capacitació digital per promoure la inclusió digital i empoderar la ciutadania en àmbits com són la privacitat i la seguretat a les xarxes, la prevenció de la violència digital o la participació a través d'eines com la plataforma Decidim Barcelona.
- > Establir convenis de col·laboració amb centres d'investigació, universitats o centres culturals per a l'estudi de qüestions com la intel·ligència artificial crítica o les dades aplicades a la participació.
- > Donar espai i suport a projectes i iniciatives d'àmbits com la tecnologia i el gènere, els videojocs, els projectes de programari lliure o el desenvolupament de la plataforma Decidim.
- > Fomentar la participació i la innovació democràtica, i facilitar processos participatius i donar-hi suport amb les eines tecnològiques necessàries.
- > Ser un espai de referència al barri del Congrés i els Indians, amb un programa d'activitats, tallers i exposicions dirigit al veïnat i altres projectes com el de "Grades obertes" i iniciatives culturals perquè el nou Ateneu d'Innovació Digital i Democràtica esdevingui un punt de trobada al barri.

←

<https://www.decidim.barcelona/?locale=ca>

L'activitat del Canòdrom consta de diversos espais i programes:

- > Escola Canòdrom: Un espai per a la formació contínua, l'intercanvi de coneixements i l'autoaprenentatge sobre els reptes de la societat digital i les tecnologies emergents. Posarem el focus a facilitar l'accés a les tecnologies lliures, i a la dotació d'eines per reivindicar internet com un espai per a tothom. L'escola Canòdrom abraça des de l'alfabetització digital bàsica, en col·laboració amb Barcelona Activa, que intenta pal·liar la bretxa digital de coneixement o ús dels dispositius, fins a formacions específiques en eines i programes lliures, així com en temàtiques de democràcia i participació activa. A més, es preveu oferir formació en eines lliures per als referents d'equipaments cívics.
- > Comunitat Canòdrom: El Canòdrom allotja i genera espais de diàleg amb projectes que treballen sobre les tecnologies lliures, la democràcia participativa, els feminismes i la cultura digital. A la seva comunitat hi trobareu projectes punters en residència, col·laboracions amb grups de recerca i agents comunitaris.
- > Canòdrom Obert: L'Ateneu és una cruïlla entre la cultura digital, les tecnologies lliures, els feminismes i la democràcia. A través d'aquesta confluència, a Canòdrom Obert es treballen temes com la ciberseguretat, la robòtica, l'impacte ambiental de la tecnologia, les eines lliures i l'educació digital, amb un programa d'activitats divers que inclou concerts, projeccions de cinema, activitats familiars, visites guiades, jocs a l'aire lliure i altres propostes per gaudir amb família o amistats.

←

<https://canodrom.barcelona/ca/comunitat>

5.3.2. Dotar de millors infraestructures TIC els equipaments culturals de proximitat

Durant els confinaments pandèmics, que van forçar una virtualització accelerada de tallers, actes i altres activitats, es va detectar un seguit de necessitats de digitalització dels centres cívics i altres equipaments culturals de proximitat que requerien l'adquisició i la instal·lació d'infraestructura. Així doncs, passada l'emergència, s'ha desplegat una aproximació multinivell des de diferents instàncies de l'Ajuntament de Barcelona per dotar d'infraestructures TIC els equipaments culturals de proximitat, i poder consolidar sobre bases més fermes el procés de digitalització amb el desplegament de noves infraestructures, serveis i funcionalitats.

La Direcció de Cultura i Educació als Barris, en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Informàtica, ha impulsat un projecte per proveir de fibra òptica d'alta velocitat el conjunt de la xarxa de centres cívics de la ciutat, per tal de garantir que tots els centres tenen accés a internet amb millor connectivitat (WiFi Plus). Durant aquest any 2022 s'ha portat a terme una inversió valorada en 260.000 euros per tal d'equipar els 52 centres cívics de Barcelona d'equips per a portar a terme activitats formatives i trobades i reunions híbrides (presencials des dels centres cívics i en línia al mateix temps). Aquest equipament inclou un equip TIC específic per a l'adaptació de tallers i activitats similars en format virtual. Per arribar a tots els centres amb la màxima eficiència de recursos, s'ha optat per proveir d'entrada un equip d'infraestructura de xarxa i audiovisual bàsic però suficient per fer *streamings* de reunions, formacions i tallers, i s'ha impulsat també l'adequació de les sales amb els elements necessaris per fer-hi les activitats.

D'altra banda, el Districte de Sant Andreu ha impulsat un projecte pilot per fer l'anàlisi i dissenyar una proposta per instal·lar sistemes de *streaming* als equipaments culturals del districte de Sant Andreu, incloent-hi l'acompanyament i la formació del personal de les instal·lacions i assegurant la posada en marxa dels equips.

El projecte sorgeix de la necessitat de disposar d'un entorn híbrid o mixt, és a dir, presencial i digital, on poder acollir des d'un punt de vista inclueu els consells de barri i altres actes d'interès en equipaments culturals de proximitat del districte de Sant Andreu.

El projecte s'ha executat en el període 2021-2022, i facilitarà que els consells de barris, que a causa de la covid-19 en molts ocasions s'han traslladat a un entorn 100% virtual, es puguin desenvolupar en un format híbrid de manera efectiva, garantir la participació als consells tant en l'àmbit presencial o en "analògic", alhora que s'afavorirà una participació en remot o en "digital" utilitzant tecnologies obertes i democràtiques de videoconferència a través d'internet.

El projecte parteix, doncs, d'un escenari on fomentar la sobirania tecnològica per a les tècniques i tècnics que operen en els equipaments culturals, per capacitar-los tecnològicament, dotar-los dels recursos infraestructurals necessaris, i dissenya un programa de formació a través de la pràctica on poder treballar de manera efectiva l'alfabetització digital als espais de gestió de comunitària i de manera autogestionada, incloent-hi no només capacitació informàtica a nivell tècnic, sinó també coneixements bàsics d'edició i producció audiovisual.

Es preveu que aquesta prova pilot pugui replicar a altres equipaments culturals de proximitat un cop demostrada la utilitat que té per millorar l'accés de les barcelonines i els barcelonins a la cultura digital.

5.3.3. Desplegar un pla pilot per a la millora de l'accessibilitat digital dels equipaments de proximitat

Tots i totes tenim dret a la cultura, però l'accés no hi està sempre garantit. Actualment no hi ha gaires esdeveniments subtitulats, fet que dificulta que les persones amb discapacitat auditiva puguin participar-hi plenament. La situació és especialment difícil quan es tracta d'assistir a algun curs o taller, ja que cal fer molts esforços per seguir-los adequadament.

El projecte preveu la instal·lació d'aplicacions per a la subtitulació simultània d'esdeveniments en 16 equipaments del districte de Sant Andreu. D'aquesta manera, es millora l'accessibilitat de les persones amb discapacitat auditiva, perquè així puguin participar de manera plena en diverses activitats: conferències, consells de barri, cursos i tallers.

←

<https://www.decidim.barcelona/processes/PressupostosParticipatius/f/4517/budgets/11/projects/234>

La infraestructura instal·lada inclou un ordinador, càmeres i micròfons; i la instal·lació d'una aplicació que permeti la subtitulació simultània (català/castellà) mitjançant un sistema d'intel·ligència artificial, accessible per a tothom des d'un ordinador, tauleta, mòbil o a través de la pantalla gran de la sala on tingui lloc l'esdeveniment.

L'aplicació de reconeixement de veu és un sistema que envia, automàticament i en temps real, la imatge, l'àudio i el subtitulat.

5.3.4. Impulsar l'accés als equipaments culturals amb el REC Cultural

El REC Cultural és la nova moneda ciutadana que bonificarà el consum de cultura i en democratitzarà l'accés. Es tracta de la versió cultural del REC (recurs econòmic ciutadà), un sistema d'intercanvi ciutadà complementari i paritari a l'euro que permet fer transaccions entre persones, entitats i comerços que l'accepten i que té bonificacions especials. De l'1 de setembre al 28 de febrer de 2023 el REC Cultural s'establirà a Sants i el Poble-sec en una prova pilot.

El REC Cultural es podrà utilitzar en centres cívics, botigues, espais de formació, sales de concerts i museus dels dos barris. Durant la prova pilot es bonificaran un total de 200.000 euros amb una dimensió doble: d'una banda, un total de cinc-centes famílies beneficiàries de serveis socials de Sants i el Poble-sec rebran un xec de dos-cents recs, i, de l'altra, hi haurà una bonificació per al consum adreçada a la resta del veïnat.

Qualsevol persona usuària que es doni d'alta a l'aplicació REC Barcelona, disponible a l'App Store i Google Play, podrà bescanviar euros per recs culturals i així obtenir la bonificació d'un 50% del que s'ha bescanviat per gastar en cultura. El setembre del 2022 hi ha una cinquantena d'establiments adherits al REC Cultural, entre els quals hi ha equipaments com el Castell de Montjuïc, el CaixaForum o el MNAC, llibreries com La Carbonera, Mamut i La Inexplicable i sales de concerts com Sinestesia, Meteoro i Laut, una llista que anirà creixent dia rere dia.

L'Oficina Ciutadana de la Cultura (OCCU) oferirà sessions de formació personalitzada sobre l'aplicació destinades a les persones que hagin rebut el xec en recs culturals i que puguin necessitar orientació a l'hora de descarregar i configurar l'aplicació.

La iniciativa s'emmarca en el Pla de drets culturals, i s'espera que la prova pilot estimuli el consum, la producció i l'accés a la cultura local.

5.4. Dret a disposar d'una administració pública cultural digitalitzada i de bon govern

Les línies d'acció recollides en aquest apartat responen a projectes i programes dissenyats per desplegar polítiques culturals digitals públiques per a una cultura digital transparent i de govern obert.

5.4.1. Consensuar una carta municipal de drets digitals

En consonància amb els documents aprovats actualment o en curs d'elaboració d'altres ciutats europees, s'aprovarà una carta municipal de drets digitals. L'objectiu de la carta serà aprofundir en la relació entre cultura, drets digitals i tecnologies democràtiques, i prescriure un conjunt de drets ciutadans en el seu accés i participació cultural en l'esfera digital.

Dins del conjunt de qüestions relatives als drets digitals en l'àmbit cultural, caldrà reflexionar, debatre i adreçar, entre d'altres, els aspectes següents:

- > Bretxa digital, eines, plataformes i formació per a la capacitat digital, i dret ciutadà a la creació cultural.
- > Inclusió digital, accessibilitat i igualtat de representació.
- > Gestió democràtica i governança col·lectiva de la cultura i el patrimoni digital públic i comunitari.
- > Models de negoci ètics, drets d'autoria i propietat, i retribucions dignes per als creadors i gestors culturals.
- > Tecnologies obertes, comú digital i sobirania de dades.

Aquesta carta s'elaborarà en un procés participatiu amb l'ecosistema de la cultura digital de la ciutat, que s'iniciarà amb una sessió oberta de debat i cocreació durant les jornades Culturòpolis (16-19 novembre), que servirà per posar les bases per a la seva redacció amb un primer "decàleg d'idees" sobre una carta municipal de drets digitals culturals. El procés de consens i redacció de la carta continuarà amb més sessions de treball i consultes als agents públics, privats i comunitaris al llarg del 2023.

5.4.2. Impulsar la implementació de la regla "Public Money, Public Code"

El 2018, l'Ajuntament de Barcelona fou la primera ciutat del món a adherir-se formalment a la campanya "Public Money, Public Code" que va posar en marxa la Free Software Foundation.

Per donar impuls a la implementació d'aquesta regla, que consisteix a garantir que el programari desenvolupat amb fons públics sigui en codi obert, es crearà un grup de treball interdepartamental, amb participació de tots els serveis implicats. L'objectiu és analitzar els elements facilitadors, les barreres normatives i les dificultats internes que hi ha per poder avançar cap a la plena implementació d'aquesta norma, no només pel que fa a desenvolupaments informàtics propis sinó també impulsant les contractacions de serveis informàtics de codi obert, en què les noves funcionalitats pagades i implementades per l'Ajuntament siguin obertes. Es tracta d'un procés progressiu, que un cop feta l'anàlisi tècnica i jurídica pertinent s'anirà aplicant en els nous contractes.

→

<https://ajuntament.barcelona.cat/digital/ca/transformacio-digital/tecnologia-per-a-un-millor-govern/programari-lliure>

L'Institut de Cultura té previst implementar al llarg de 2023 un nou Pla de sistemes que ha de permetre poder avançar en aquest sentit, incorporant aquesta regla amb una detecció d'aplicatius susceptibles d'incorporar-la, amb un marc metodològic clar i amb una programació establerta.

Com a exemples de projectes de programari de codi obert desenvolupats per l'Ajuntament amb aquesta lògica de "Public Money, Public Code", podem trobar la plataforma de participació ciutadana Decidim, el projecte de democratització de patrimoni digital cultural Arxius Oberts, i el repositori en línia de memòria veïnal del projecte Memòries Visuals de Barri.

←

<https://decidim.org/ca/>

←

<https://www.barcelona.cat/culturaviva/ca/projecte/arxius-oberts>

←

<https://ovq.cat/memories-visuals-de-barri/>

En aquesta línia, també s'ha consolidat la política dels tres darrers mandats d'exigir que tota contractació dels webs de l'Ajuntament de Barcelona es faci amb tecnologies de codi obert: el *framework* de referència Drupal o, si no se'n disposa, Wordpress.

5.4.3. Impulsar l'Observatori de Dades Culturals com a instrument per a la millora de les polítiques públiques sobre cultura digital

L'Observatori de Dades Culturals de Barcelona és una iniciativa de l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona que va néixer l'any 2015. La missió d'aquest observatori és elaborar i difondre dades, indicadors i informes sobre la realitat cultural de la ciutat, i posar tota la informació a l'abast d'institucions, agents culturals, comunitat científica i públic interessat d'una manera ordenada i accessible, amb l'objectiu d'ampliar i millorar el coneixement que tenim sobre la vida cultural barcelonina.

←

<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Amb la voluntat d'impulsar aquesta funció i poder generar dades i coneixement per a la diagnosi i l'avaluació de les polítiques públiques en cultura, per fer-les més centrades en les necessitats reals de la ciutadania i de l'ecosistema cultural, s'impulsaran un paquet d'actuacions.

Una de les prioritats és aprofundir en la política de dades culturals obertes amb l'adopció d'un model de *data lake* que millori la interconnectivitat de les dades. L'objectiu és avançar en l'automatització i el big data per oferir dades més treballades, enllaçades i contextualitzades per poder analitzar amb més detall la realitat cultural de la ciutat i fer polítiques públiques per fomentar l'accés al consum i la creació cultural de Barcelona. Caldrà desenvolupar nous sistemes, mètriques i paràmetres ètics, prioritzant els indicadors qualitius, per mesurar millor el consum digital cultural dels barcelonins

D'altra banda, es volen reforçar les col·laboracions amb els observatoris de dades en cultura de l'ICEC, el CONCA i el Gabinet Tècnic de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona. Així, se seguirà una estratègia d'especialització en un marc de col·laboració i compartició de dades obertes entre administracions i concertació d'estratègies (alineant processos per no duplicar activitats; per exemple, acordant que només un dels observatoris faci una enquesta a tots els museus, i comparteixi aquest coneixement amb la resta).

5.4.4. Alinear les normatives i els procediments de les subvencions de l'ICUB amb l'objectiu de respectar i defensar els drets digitals culturals

Una de les palanques més potents que té l'Administració pública per incidir en les pràctiques dels agents culturals de la ciutat és a través de la política de subvencions. En aquesta línia, s'ha identificat un conjunt d'actuacions en l'àmbit de

les normatives i els procediments que regulen les subvencions públiques que, sense necessitat de fer modificacions legals substancials, es poden alinear amb l'estratègia municipal de garantir els drets digitals culturals.

- > Impulsar un grup de treball intern per incloure criteris de valoració tecnològics en totes les subvencions ICUB que impliquin desenvolupament o implementació de tecnologies digitals.
- > Modificar els criteris, les modalitats i els eixos de la “Convocatòria de subvencions per a inversions TIC en projectes d'experimentació i innovació”, per orientar-la cap al finançament de projectes que garanteixen els drets digitals culturals.
- > En l'àmbit específic de llicències i drets de propietat intel·lectual, valorar l'encaix jurídic de les mesures per avançar i fer que tots els resultats (coneixement i actius) finançats via les subvencions de l'ICUB hagin de ser accessibles a la ciutadania amb llicències obertes. Aquestes llicències han de tenir en compte que no totes les creacions artístiques tenen el mateix cost, riscos i rangs de comercialització; per això, s'han d'estudiar quina llicència beneficia més, tant als creadors com als ciutadans que ja van pagar, parcialment o totalment, pels treballs finançats públicament. Per exemple, per a alguns treballs la millor opció seria tenir un copyright molt estricte per un curt període de temps; per a uns altres, una llicència progressiva; uns altres, domini públic immediat.
- > Oferir opcions per treballar amb programari obert i garantir que tot el procés de sol·licitud, signatura de documents, emplenament de formularis, reformulacions i justificacions de subvencions es pot fer amb programari obert (OpenOffice, lectors de PDF de codi obert, i sistemes operatius lliures com Linux o Ubuntu).
- > Incloure clàusules ètiques de protecció de dades ciutadanes en les contractacions dels proveïdors de serveis TIC, per protegir els drets digitals de les persones (tant en la privacitat i l'anonimització de les dades, com en l'explotació i el respecte a la propietat intel·lectual), i garantir la propietat pública de les dades i el coneixement que es genera en totes les contractacions per part de l'Ajuntament.

6. Calendari i pressupost

Pla de drets culturals de Barcelona

Aquest pressupost preveu un pla de desplegament des d'abans de la publicació de la mesura fins a l'any 2023.

Acció	Calendari
Consolidar i ampliar el programa Arxius Oberts	Pla pilot iniciat 2019-2022, se'n preveu el desplegament 2022-2023
Potenciar les sinergies entre els projectes de cultura digital comunitària del programa Cultura Viva i el programa Arxius Oberts	Ja està en marxa
Impulsar la reflexió al voltant de la relació entre llicències i drets de cultura digital	2022-2023
Generar sinergies entre projectes d'art i ciència de la ciutat i internacionals a partir del Centre d'art, cultura i ciència de la casa Muñoz Ramonet	Licitada l'adequació provisional. Licitació d'obres prevista per al proper mandat
Continuar treballant per trobar noves col·laboracions amb institucions científiques i tecnològiques, en la línia iniciada pel programa internacional Collide en col·laboració amb Arts at CERN	2020-2023
Potenciar l'ús de la plataforma Decidim per al món cultural, experimentant amb un nou model de gestió comunitària i cooperativa i de governança d'equipaments culturals de la ciutat	2022-2023
Pla pilot d'una plataforma digital municipal de codi obert per a l'experimentació en nous formats audiovisuals i transmèdia	2022-2023
Impulsar un programa de suport i cofinançament del videojoc social	Licitat, pendent d'executar 2022-2024
Desplegar el Pla de digitalització democràtica de l'educació amb la plataforma DD	Pla pilot iniciat 2021-2022, se'n preveu el desplegament 2022-2023
Impulsar les línies de subvenció municipals per a projectes de cultura digital	Ja està en marxa
Consolidar la posada en funcionament de l'Ateneu d'Innovació Digital i Democràtica al Canòdrom	En marxa des de l'abril del 2021
Dotar de millors infraestructures TIC els equipaments culturals de proximitat	Executat 2021-2022
Desplegar un pla pilot per a la millora de l'accessibilitat digital dels equipaments de proximitat	Pla pilot inici setembre del 2021, pendent d'executar fins al 2023
Impulsar l'accés als equipaments culturals amb el REC Cultural	Fase inicial de desplegament setembre 2022 - febrer 2023
Consensuar una carta municipal de drets digitals	Novembre 2022 - gener 2023
Impulsar la implementació de la regla "Public Money, Public Code"	2022-2023

Impulsar l'Observatori de Dades Culturals com a instrument per a la millora de les polítiques públiques sobre cultura digital.	2022-2023
Alinear les normatives i els procediments de les subvencions de l'ICUB amb l'objectiu de respectar i defensar els drets digitals culturals.	2022-2023
Pressupost	
Despesa corrent	2.629.254 €
Inversions	4.100.000 €
TOTAL MESURA 7	6.729.254 €

7. Seguiment i avaluació

Pla de drets culturals de Barcelona

A mesura que es desenvolupin les línies d'acció d'aquesta mesura, s'anirà definint quins indicadors seran els més adients per fer-ne el seguiment. Tanmateix, a continuació s'apunten algunes de les fonts d'informació de què es disposarà i també les que caldrà crear per fer el seguiment de la implantació i l'avaluació dels resultats.

Consolidar i ampliar el programa Arxius Oberts.

Arxius Oberts és un projecte transversal que depèn de les direccions de Memòria, Història i Patrimoni i la d'Innovació, Coneixement i Arts Visuals i el suport del programa Cultura Viva de l'ICUB; per tant, el seu seguiment i avaluació es gestionarà des d'un grup de treball col·legiat amb representants dels tres departaments.

Potenciar les sinergies entre els projectes de cultura digital comunitària del programa Cultura Viva i el programa Arxius Oberts.

El programa Cultura Viva coordinarà i farà el seguiment d'aquesta línia d'acció, en coordinació amb el projecte Arxius Oberts per tal de generar sinergies entre els diversos espais de treball i potenciar la visibilitat del patrimoni comunitari digitalitzat a través dels dispositius de cerca i reutilització que s'habiliten a Arxius Oberts.

Impulsar la reflexió al voltant de la relació entre llicències i drets de cultura digital.

La Direcció d'Innovació, Coneixement i Arts Visuals de l'ICUB coordinarà i farà el seguiment d'aquesta línia d'acció.

Generar sinergies entre projectes d'art i ciència de la ciutat i internacionals a partir del Centre d'art, cultura i ciència de la casa Muñoz Ramonet.

El Departament de Ciència i Universitats coordinarà i farà el seguiment d'aquesta línia d'acció, en especial a través del sistema d'indicadors d'avaluació que s'especifiquin com a resultat de la licitació en curs.

Continuar treballant per trobar noves col·laboracions amb institucions científiques i tecnològiques, en la línia iniciada pel programa internacional Collide en col·laboració amb Arts at CERN.

El Departament de Ciència i Universitats ha coordinat i ha fet el seguiment per executar amb èxit aquesta línia d'acció.

Potenciar l'ús de la plataforma Decidim per al món cultural, experimentant amb un nou model de gestió comunitària i cooperativa i de governança d'equipaments culturals de la ciutat.

La Direcció d'Innovació Democràtica coordinarà i farà el seguiment d'aquesta línia d'acció, que també es reflectirà en els indicadors i els informes d'avaluació de l'ecosistema cultural que es publiquen des de l'Observatori de Dades Culturals.

Pla pilot d'una plataforma digital municipal de codi obert per a l'experimentació en nous formats audiovisuals i transmèdia.

El programa Cultura Viva de l'Institut de Cultura de Barcelona coordinarà i farà el seguiment d'aquesta línia d'acció.

Impulsar un programa de suport i cofinançament del videojoc social.

La Direcció d'Innovació Democràtica ha gestionat la licitació per al redisseny del programa, i coordinarà i farà el seguiment d'aquesta línia d'acció, en especial a través del sistema d'indicadors d'avaluació que s'especifiquin com a resultat de la licitació en curs.

Desplegar el Pla de digitalització democràtica de l'educació amb la plataforma DD.

El Comissionat d'Innovació Digital, Administració Electrònica i Bon Govern, amb el suport de l'equip tècnic de la Fundació BIT Habitat, ha coordinat i fet el seguiment per executar amb èxit el primer pilot d'aquesta acció, i en seguirà també el desplegament i la implementació en altres centres educatius de la ciutat.

Impulsar les línies de subvenció municipals per a projectes de cultura digital.

L'Observatori de Dades Culturals continuarà treballant per reflectir les transformacions i els impactes dels processos de digitalització en l'ecosistema cultural de la ciutat, a través dels informes i les dades obertes que ofereix.

Consolidar la posada en funcionament de l'Ateneu d'Innovació Digital i Democràtica al Canòdrom.

La Direcció d'Innovació Democràtica ha coordinat i ha fet el seguiment per executar amb èxit aquesta línia d'acció, en especial a través del sistema d'indicadors d'avaluació que s'han especificat com a resultat de la licitació per a la gestió diària de l'espai, i aprofitant també les funcionalitats de participació democràtica que ofereix la plataforma Decidim.Barcelona com a eina de gestió de les activitats del Canòdrom.

Dotar de millors infraestructures TIC els equipaments culturals de proximitat.

La Direcció de Cultura i Educació als Barris coordinarà i farà el seguiment d'aquesta línia d'acció, en especial a través dels sistemes d'indicadors específics dels equipaments de proximitat.

Desplegar un pla pilot per a la millora de l'accessibilitat digital dels equipaments de proximitat.

La Direcció d'Innovació Democràtica ha coordinat i ha fet el seguiment per executar amb èxit aquesta línia d'acció en coordinació amb la Direcció de Cultura i Educació als Barris, amb set fases d'execució del projecte que s'han pogut seguir de manera oberta i transparent a través de la plataforma Decidim.Barcelona.

Impulsar l'accés als equipaments culturals amb el REC Cultural

La Direcció d'Acció Comunitària de l'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat coordinarà i farà el seguiment d'aquesta línia d'acció.

Consensuar una carta municipal de drets digitals

Un cop es defineixin les accions concretes per desenvolupar en el marc d'aquesta línia d'acció, es concretarà un sistema de seguiment que permeti avaluar l'impacte en la ciutadania i la participació dels agents culturals en aquesta línia de treball.

Impulsar la implementació de la regla "Public Money, Public Code"

Per a la creació del grup de treball es definiran uns objectius que permetin avaluar-ne els resultats obtinguts.

Impulsar l'Observatori de Dades Culturals com a instrument per a la millora de les polítiques públiques sobre cultura digital.

L'Observatori de Dades Culturals coordinarà i farà el seguiment d'aquesta línia d'acció, i en publicarà els resultats en els seus informes periòdics.

Alinear les normatives i els procediments de les subvencions de l'ICUB amb l'objectiu del respecte i la defensa dels drets digitals culturals.

Amb l'impuls de l'Observatori de Dades Culturals i en col·laboració amb la unitat de suport a subvencions de la Gerència d'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat, es treballarà en els criteris i la metodologia de recopilació de la nova informació que ha de permetre un seguiment més ampli d'aquestes pràctiques.

Pla de drets culturals de Barcelona

8. Agents articuladors
municipals

Les accions en l'àmbit de cultura i drets digitals són impulsades per l'ICUB mitjançant la Direcció d'Innovació, Coneixement i Arts Visuals i la Direcció de Memòria, Història i Patrimoni, per la Direcció d'Innovació Democràtica, la Direcció d'Acció Comunitària i el Departament de Ciència i Universitats de l'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat i pel comissionat d'Innovació Digital, Administració Electrònica i Bon Govern.

www.dretsculturals.barcelona